

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmma Totivs Theologiae S. Thomae Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Secvndæ Secvndæ Partis Volumen Tertium

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romae, 1619

Vtrum aliquis per humilitatem debeat se omnibus subijcere? 3

urn:nbn:de:hbz:466:1-38803

reprimatur. Et quantum ad hoc secundario consistit in exterioribus, prout sunt signa interioris appetitui motus.

ARTIC. III.

Virum homo debeat se omnibus per humilitatem subijcere?

780

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod homo non debeat se omnibus per humilitatem subijcere: quia sicut dictum * est, humilitas precipue consistit in subiectione hominis ad Deum. Sed id quod debetur Deo, non est homini exhibendum, ut patet in omnibus actibus latræ. Ergo homo per humilitatem non debet se homini subijcere.

Inf. a. 6. ad 1. Et Philip. 2. co. 2. ar. prac. ad 3.

¶ 2. Præterea, August. dicit in lib. * de Natura, & gratia, Humilitas collocanda est in parte veritatis, non in parte falsitatis. Sed aliqui sunt in supremo flatu, qui si se in inferioribus subijcerent, absque falsitate hoc fieri non posset. Ergo homo non debet se omnibus per humilitatem subijcere.

c. 29. t. 7.

¶ 3. Præterea, Nullus debet facere id quod vergat in detrimentum salutis alterius. Sed si aliquis per humilitatem se alteri subijciat, quandoque hoc verget in detrimentum illius cui se subijcit: qui ex hoc superbiat, vel contemneret. Unde Augustinus * dicit in regula, Ne dum nimium seruatur humilitas, regendi frangatur auctoritas. Ergo homo per humilitatem non debet omnibus se subijcere.

in 3. regula, incipit, Ante omnia fratres, to. 1.

SED contra est, quod dicitur Philip. 2. in humilitate superiores sibi inuicem a bitantes.

RESPONDEO dicendum, quod in homine duo possunt considerari, scilicet id quod est Dei, & id quod est hominis. Hominis autem est, quicquid pertinet ad defectum. Sed Dei est quicquid pertinet ad salutem, & perfectionem: secundum illud Osee 11. Perditio tua Israel ex te est: ex me tantum auxilium tuum. Humilitas autem, sicut dictum * est, proprie respicit reuerentiam, qua homo Deo subijcitur: & ideo quilibet homo secundum id quod suum est, debet

ar. 1. ad 5. arg. 7. a. 2. ad 3.

debet se cuilibet proximo subijcere, quantum ad id quod est Dei in ipso. Non autem hoc requirit humilitas, ut aliquis id quod est Dei in seipso, subijciat ei quod apparet esse Dei in altero. Nam illi qui dona Dei participant, cognoscunt ea se habere: secundum illud primæ ad Corinth. 2. Ut sciamus quæ à Deo donata sunt nobis. Et ideò absque præiudicio humilitatis possunt dona quæ ipsi acceperunt, præferre donis Dei, quæ alijs apparent collata. Sicut Apostolus ad Ephes. 3. dicit, Alijs generationibus non est agnatum filijs hominum, sicut nunc reuelatum est sanctis Apostolis eius. Similiter etiam non hoc requirit humilitas, ut aliquis id quod est suum in seipso, subijciat ei quod est hominis in proximo. Alioquin oporteret ut quilibet reputaret se magis peccatorem quolibet alio: cum tamen Apostolus absque præiudicio humilitatis dicat, Gal. 2. Nos natura Iudæi, & non ex gentibus, peccatores. Potest tamen aliquis reputare aliquid boni esse in proximo, quod ipse non habet; vel aliquid mali in se esse, quod in alio non est: ex quo se potest ei subijcere per humilitatem.

Ad primum ergo dicendum, quod non solum debemus Deum reuereri in seipso, sed etiam id quod est eius, debemus reuereri in quolibet. Non tamen eo modo reuerentiæ quo reueremur Deum. Et ideò per humilitatem debemus nos subijcere omnibus proximis propter Deum, secundum illud 1. Petri 2. Subiecti estote omni humanæ creaturæ propter Deum. Latrariam tamen soli Deo debemus exhibere.

Ad secundum dicendum, quod si nos præferamus id quod est Dei in proximo, ei quod est proprium in nobis, non possumus incurrere falsitatem. Unde super illud Phil. 2. Superiores sibi inuicem arbitantes: dicit gloss. * Non hoc ita debemus æstimare, ut nos æstimare fingamus: sed verè æstimemus posse esse aliquid occultum in alio, quo nobis superior fit: etiam si bonum nostrum, quo illo videmur superiores esse, non sit occultum.

Est Aug.
in l. 83.
99. q. 71.
à mc. 1. 4

Ad

Ad tertium dicendum, quod humilitas, sicut & cætera virtutes, præcipue interius in anima consistit. Et ideo potest homo secundum interiorem actum animæ, alteri se subijcere sine hoc, quod occasionem habeat alicuius, quod pertineat ad detrimentum suæ salutis. Et hoc est quod Augustinus dicit in regula *, Timore coram Deo prælatus substratus sit pedibus vestris. Sed in exterioribus humilitatis actibus, sicut & in actibus cæterarum virtutum, est debita moderatio adhibenda, ne possint vergere in detrimentum alterius. Si autem aliquis quod debet faciat, & alij ex hoc occasionem sumant peccati, non imputatur humiliter agenti: quia ille non scandalizat, quamuis alter scandalizetur.

in 3. regu
la nõ lon
gè a f. 6. i

ARTIC. IV.

Utrum humilitas sit pars modestiæ vel temperantiæ?

781

Ad quartum sic proceditur. Videtur, quod humilitas non sit pars modestiæ vel temperantiæ. Humilitas enim præcipue respicit reuerentiam, qua quis subijcitur Deo, ut dictum * est. Sed ad virtutem theologiam pertinet quod habeat Deum pro obiecto. Ergo humilitas magis debet poni virtus theologica, quam pars temperantiæ seu modestiæ.

su. q. 160.
a. 2. co. 88
3 d. 33. q.
3 ar. 2. q.
3. cor.
* a præc.

¶ 2 Præterea, Temperantia est in concupiscibili. Humilitas autem videtur esse in irascibili, sicut & superbia quæ ei opponitur, cuius obiectum est arduum. Ergo videtur quod humilitas non sit pars temperantiæ, vel modestiæ.

¶ 3 Præterea, Humilitas & magnanimitas circa eadem sunt, ut ex supradictis ¶ patet. Sed magnanimitas non ponitur pars temperantiæ, sed magis fortitudinis, ut supra habitum est *. Ergo videtur quod humilitas non sit pars temperantiæ vel modestiæ.

a. 1. huius
q. ad 3.
q. 129. a.
5.
hom. 8. in
Lu. a me.
to. 3.
* metrio

SED contra est, quod Origenes dicit super Lucã ¶, Si vis nomen huius audire virtutis, quomodo etiam à Philosophis appelletur, ausculta eandem esse humilitatem quam respicit Deus, quæ ab illis * metrioris dicitur, id est, mensuratio vel moderatio: quæ manifestè

Sec. Sec. Vol. iij.

Aa

per-